

KARTA CHARAKTERYSTYKI

1. IDENTYFIKACJA PREPARATU. IDENTYFIKACJA PRODUCENTA

1.1. IDENTYFIKACJA PREPARATU

Nazwa preparatu: **LAKOBEJCA** lakier koloryzujący, nitrocelulozowy PKWiU 4.30.12-70.00

1.2. ZASTOSOWANIE PREPARATU

Lakobejca przeznaczona jest do barwienia i jednoczesnego lakierowania elementów drewnianych i drewnopochodnych, użytkowanych wewnątrz pomieszczeń.

1.3. IDENTYFIKACJA PRODUCENTA

Innowacyjno-Wdrożeniowa Spółka z o.o. "SOPUR", Regon 001346500
ul. Wojska Polskiego 65, 85-825 Bydgoszcz
telefon: 052 587 23 40; fax: 052 587 23 45; e-mail: office@sopur.com.pl

1.4. **TELEFON ALARMOWY:** 052 587 23 46 Dział Technologiczny Spółki "SOPUR", czynny w godz. 7⁰⁰-15⁰⁰.

2. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ.

Klasyfikacja preparatu : produkt niebezpieczny ; wysoce łatwopalny, szkodliwy.

Symbole i zwroty zagrożenia: F | R 11; Xn | R 20/21 ; Xi | R 36 ; R 66

Pary lakobejcy działają szkodliwie przez drogi oddechowe na ośrodkowy układ nerwowy oraz drażniąco na oczy. Podobne oddziaływanie na układ nerwowy występuje w wyniku styczności lakieru ze skórą, a poza tym, przy wielokrotnym kontakcie może następować również wysuszenie i pęknięcie skóry. Produkt jest wysoce łatwopalny, a jego pary tworzą z powietrzem mieszaniny wybuchowe, stąd brak skutecznej wentylacji podczas aplikacji lakobejcy i suszenia polakierowanych elementów może być przyczyną zainicjowania pożaru lub spowodowania wybuchu.

3. SKŁAD I INFORMACJA O SKŁADNIKACH

Nazwa chemiczna produktu

Kompozycja barwników i pigmentów w rozcieńczonym lakierze nitrocelulozowym.

Informacja o składnikach szkodliwych:

Nazwa chemiczna	Zaw. %	Numer CAS	Numer WE	Numer indeksowy	Klasyfikacja substancji
Ksylen	10-18	1330-20-7	215-535-7	601-022-00-9	Xn; R 10-20/21-38 ; dla 12,5% <C< 20% Xn R10-20/21
Aceton	14-19	67-64-1	200-662-2	606-001-00-8	F; R11 Xi; R36-66-67
Octan butylu	32-42	123-86-4	204-658-1	607-025-00-1	R10-66-67
Izobutanol	5- 9	78-83-1	201-148-0	603-108-00-1	R10 Xi; R37/38-41-67
Izopropanol	2-5	67-63-0	200-661-7	603-117-00-0	F; R11; Xi; R36; R67
Nitroceluloza	6-10	9004-70-0	-	603-037-01-3	F; R11

4. PIERWSZA POMOC

Skazanie przez inhalację

Poszkodowanego wyprowadzić z miejsca narażenia na świeże powietrze, ułożyć w pozycji półsiedzącej, zapewnić spokój, chronić przed utratą ciepła. W przypadku zaburzeń w oddychaniu podawać tlen. Nieprzytomnego ułożyć w pozycji bocznej ustalonej i zapewnić pomoc lekarską. Przy braku oddechu zastosować sztuczne oddychanie, np. przy użyciu aparatu typu AMBU, uprzednio oczyszczając jamę ustną z ciał obcych.

Omyłkowe spożycie

Nigdy nie prowokować wymiotów. Nie podawać do picia żadnych płynów – ewentualnie można podać ok. 100 ml ciekłej parafiny. W razie potrzeby zapewnić pomoc lekarską.

Kontakt z oczami

Skażone oczy płukać przynajmniej przez 15 minut ciąglym, delikatnym strumieniem wody. W razie utrzymywania się podrażnienia zapewnić pomoc okulistyczną.

Kontakt ze skórą

Zdjąć i wymienić zanieczyszczoną odzież, skażone miejsca ciała zmyć dużą ilością wody z mydłem. Rękawice zabrudzone od wewnątrz wymienić na nowe.

5. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

Zalecenia ogólne

W przypadku zainicjowania ognia natychmiast przystąpić do jego gaszenia przy użyciu podręcznego sprzętu p.poż. oraz zaalarmować o zdarzeniu osoby pracujące w pobliżu. Wobec braku możliwości opanowania sytuacji i rozszerzania się pożaru, należy wezwać Straż Pożarną, a z obszaru zagrożenia ewakuować osoby postronne, niezaangażowane w akcję ratowniczą. Nie dopuścić do przedostawania się wody gaśniczej do kanalizacji.

Środki gaśnicze Proszki gaśnicze, CO₂, piany gaśnicze, rozproszone strumienie wodne.

Zagrożenia szczególne: Preparat zawiera składniki łatwo lotne, których pary tworzą z powietrzem mieszaniny wybuchowe – odgrodzić pojemniki z preparatem od źródła ognia, nie dopuścić do ich nagrzania i rozszczelnienia. Produkty niecałkowitego spalania będą zawierać tlenki węgla i azotu - stosować ochrony dróg oddechowych.

6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA.

Środki ostrożności:

Usunąć z sąsiedztwa źródła zapłonu. W trakcie likwidacji wycieku i jego skutków stosować środki ochrony dróg oddechowych [maski p.gaz., aparaty izolujące], okulary oraz rękawice i odzież ochronną. Przestrzenie zamknięte w których nastąpiło uwolnienie lakobejcy intensywnie wentylować.

Ochrona środowiska:

Uszczelnić lub zlikwidować źródło wycieku, np. przez przelanie [przepompowanie] zawartości uszkodzonego opakowania do pojemnika awaryjnego. W przypadku awarii o dużej skali wezwać Straż Pożarną i/lub jednostkę Ratownictwa Chemicznego, zawiadomić najbliższe otoczenie. Zabezpieczyć przed skażeniem studzienki kanalizacyjne [otoczyć rękawami chłonnymi i/lub przykryć specjalnymi matami] oraz otaczający teren przez obwałowanie ziemią miejsce awarii. W przypadku skażenia wód powierzchniowych powiadomić władze lokalne.

Oczyszczanie miejsca skażenia:

Zebrane duże ilości produktu odpompować, a pozostałość oraz inne niewielkie rozlania lakieru usunąć przy pomocy nasiąkliwych mat lub przysypać je materiałem chłonnym, np. piaskiem, który następnie należy zebrać i przekazać do utylizacji [patrz pkt 13].

7. POSTĘPOWANIE Z LAKOBEJCĄ I JEJ MAGAZYNOWANIE

7.1. Posługiwanie się lakobejcą

W celu zapobieżenia skażeniom unikać wdychania par i aerozoli oraz kontaktu z oczami i ze skórą. Przestrzegać zasad higieny osobistej: podczas prac z lakobejcą nie jeść, nie pić, stosować odzież i sprzęt ochronny. Pracować przy uruchomionej w pomieszczeniu sprawnej wentylacji nawiewno – wyciągowej. Zabezpieczeniem przed pożarem i/lub wybuchem jest skuteczna wentylacja pomieszczeń lakierniczych, używanie urządzeń iskrobezpiecznych oraz wyeliminowanie z otoczenia źródeł zapłonu: wykonywanie prac z otwartym ogniem, palenie tytoniu, używanie narzędzi iskrzących i elektryzującej się odzieży.

7.2. Magazynowanie lakobejcy

Wyrób składować w oryginalnych, właściwie oznakowanych i szczelnie zamkniętych opakowaniach w magazynie wyposażonym w rozwiązania techniczne wykluczające możliwość tworzenia się mieszanin wybuchowych par lakobejcy z powietrzem bądź zainicjowania ich wybuchu. Opakowania z lakobejcą chronić przed nagrzewaniem – przechowywać w temperaturze nie przekraczającej 30 °C. Na terenie magazynu należy przestrzegać zakazu palenia tytoniu, używania otwartego ognia i stosowania narzędzi iskrzących.

8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

Rozwiązania techniczne: Układ skutecznej wentylacji nawiewno - wyciągowej, zapewniający wymaganą krotność wymiany powietrza w pomieszczeniach lakierni i suszarni, gdzie stężenie szkodliwych oparów jest najwyższe.

Najwyższe dopuszczalne stężenia w środowisku pracy

Substancja	Ksylen	Aceton	Izobutanol	Octan butylu	Izopropanol
NDS, mg/m ³	100	600	100	200	900
NDSCh, mg/m ³	n.o.	1800	200	950	1200

Metody oznaczania powietrza w środowisku pracy: PN-89/Z-04023.02

Ochrony indywidualne

- Drogi oddechowe: przy wysokim stężeniu oparów, zalecane jest stosowanie hełmu lakierniczego z ciągłym dopływem świeżego powietrza.
- Ręce: rękawice ochronne z tkanin powlekanych.
- Oczy: okulary ochronne w szczelnej obudowie.
- Skóra i ciało: stosować kremy natłuszczające.
- Inne zalecenia: przestrzegać ogólnych zasad higieny: nie jeść i nie pić podczas pracy, każdorazowo po pracy myć ręce, nie pozostawać w zanieczyszczonej odzieży, natychmiast usuwać rozlania lakieru.

9. WŁAŚCIWOŚCI FIZYCZNE I CHEMICZNE

Stan skupienia	ciecz, z zawieszonymi składnikami nierozpuszczalnymi
Barwa	zgodna z wymaganiami klienta
Zapach	charakterystyczny – rozpuszczalników organicznych
Temperatura wrzenia	83-135 °C
Temperatura zapłonu	-9 °C
Temperatura samozapłonu	480 °C
Granice wybuchowości	2,2 – 13,75 % obj.
Gęstość w 20 °C	0,9 g/cm ³
Lepkość	30 - 40 s [kubek Forda 4 mm]
Gęstość par względem powietrza	pary cięższe od powietrza
Prężność par w 20 °C	45 hPa
Rozpuszczalność w wodzie	nie rozpuszcza się
w innych rozpuszczalnikach	rozpuszczalny w większości rozpuszczalnikach organicznych

10. STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ.

Stabilność :	produkt stabilny w warunkach normalnych.
Warunki, których należy unikać	wysoka temperatura, bliskość ognia otwartego,
Substancje, których należy unikać	substancje i preparaty samozapalne
Niebezpieczne produkty spalania	tlenki węgla, tlenki azotu

11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

Drogi wchłaniania: układ oddechowy, skóra, przewód pokarmowy przy omyłkowym spożyciu.

Dawki i stężenia toksyczne

Dawki i stęż. toksyczne	LD ₅₀ doustnie, szczur, mg/kg	LD ₅₀ skóra, królik, mg/kg	LC ₅₀ inhalacja, szczur, mg/m ³ /4h	LCL ₀ inhalacja, szczur, mg/m ³ /4h	TCL ₀ człowiek, inhalacja, mg/m ³
Izopropanol	>2000	>2000	-	-	-
Aceton	7400	20000	50100 mg/m ³ /8h	38720	1210
Ksylen	4300	-	-	-	22100 mg/m ³ /2h
Izobutanol	2460	3400	-	24600	-
Octan butylu	14000	> 5000	9660	-	966

Objawy skażenia: szkodliwe działanie poprzez drogi oddechowe objawia się bólem i zawrotami głowy, ogólnym osłabieniem, sennością, zaburzeniami równowagi, popadaniem w letarg – u kobiet ciężarnych istnieje też ryzyko uszkodzenia płodu w łonie matki. Bezpośredni kontakt z cieczą lub długootrwałe narażenie na działanie par może powodować ogólne podrażnienie oczu - zaczerwienienie spojówek, łzawienie, szczypanie i ból oczu, a także wysuszenie, zaczerwienienie i pękanie skóry.

12. INFORMACJE EKOLOGICZNE

Wartości odniesienia dla substancji będących składnikami lakobejcy w powietrzu.

Lp	Nazwa substancji	Nr CAS	Wartości odniesienia w $\mu\text{g}/\text{m}^3$	
			uśrednione dla okresu	1 godziny
1	Aceton	67-64-1	350	30
2	Izopropanol	67-63-0	-	-
3	Izobutanol	78-83-1	300	26
4	Octan butylu	123-86-4	100	8,7
5	Ksylen	1330-20-7	100	10

Dopuszczalne zanieczyszczenie śródlądowych wód powierzchniowych nie ustalone

Dawki i stężenia toksyczne dla organizmów wodnych:

Ksyleny

Toksyczność ostra dla ryb [*Salmo gairdneri*] : LC_{50} 3,8 mg/l /96h ,
Toksyczność ostra dla skorupiaków [*Daphnia magna*] : EC_{50} 7,4 mg/l / 48h ,
Stężenie toksyczne dla glonów [*Scenedesmus quadricauda*] : > 200 mg/l.
Substancja łatwo ulega biodegradacji w wodzie.

Octan butylu

Toksyczność ostra dla ryb [*Leuciscus idus*] : LC_{50} 62 mg/l / 96h ,
Toksyczność ostra dla skorupiaków [*Daphnia magna*] : EC_{50} 73 mg/l / 24h ,
Stężenie toksyczne dla bakterii [*Pseudomonas putida*] : EC_{10} 115 mg/l / 16h;
Biodegradowalność 98% [test zamkniętej butli] ; Współczynnik biokoncentracji $\text{BCF}=3.1$.

Aceton, izobutanol i izopropanol są substancjami obojętnymi dla środowiska wodnego.

13. POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

Produkt: Pozostałości przeterminowanego lub odpadowego produktu oraz popłuczyn rozpuszczalników z mycia urządzeń lakierniczych (1) magazynować w szczelnie zamkniętych pojemnikach, a następnie przekazać do utylizacji, nie wylewać do kanalizacji. Rozlania produktu usuwać przy użyciu materiałów chłonnych [maty, rękawy, sykie sorbenty , np. piasek], które po wykorzystaniu należy przekazać firmie posiadającej pozwolenie na utylizację odpadów niebezpiecznych tego typu (2) .

Usuwanie opakowań : Zużyte opakowania przekazać firmie zajmującej się zbieraniem / utylizacją opakowaniowych odpadów niebezpiecznych (3).

Kody odpadów:

- (1) 08 01 11 odpady farb i lakierów, zawierające rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje niebezpieczne
- (2) 15 02 02 odpady zużytych sorbentów, tkanin do wycierania, stosowanych przy likwidacji wycieków i rozlań
- (3) 15 01 10 odpady opakowaniowe zanieczyszczone pozostałościami substancji niebezpiecznych.

14. INFORMACJE O TRANSPORCIE

Klasyfikacja materiału, transport lądowy RID/ADR

prawidłowa nazwa przewożowa:	Farba [obejmuje: farby, lakiery, bejce, emalie]
klasa , kod klasyfikacyjny, grupa pakowania	3; F1; GP II [opakowania z kodem Y względnie X]
numer rozpoznawczy materiału ONZ [UN]	1263
nalepka ostrzegawcza:	nr 3;
przewóz ; kategoria transportowa :	w sztukach przesyłki, DPPL ; kat. transport. 2
instrukcje pakowania:	P001 [+ przepis szczególny PP1], IBC02, R001;

Produkt transportować w szczelnie zamkniętych i oznakowanych opakowaniach, w temperaturze nie przekraczającej 30 °C, krytymi środkami transportu.

15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

15.1 Produkt, oznakowanie na etykiecie:

Nazwa: Lakobejca, lakier koloryzujący, nitrocelulozowy.

Zawiera : Ksylen

Symbole zagrożenia: F - Produkt wysoce łatwo palny ; Xn - Produkt szkodliwy

Zwroty rodzaju zagrożenia: R 20/21-36-66

Działa szkodliwie przez drogi oddechowe i w kontakcie ze skórą. Działa drażniąco na oczy. Powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pękanie skóry.

Zwroty bezpiecznego stosowania: S 2-23-26-46-51-29/56

Chronić przed dziećmi. Nie wdychać par i rozpylonej cieczy. Zanieczyszczone oczy przemyć natychmiast dużą ilością wody i zasięgnąć porady lekarza. W razie połknięcia niezwłocznie zasięgnij porady lekarza – pokaż etykietę lub opakowanie. Stosować wyłącznie w dobrze wentylowanych pomieszczeniach. Nie wprowadzać do kanalizacji, a zużyty produkt i opakowanie dostarczyć na składowisko odpadów niebezpiecznych.

15.2 Obowiązujące przepisy:

- a/ Ustawa z 11 stycznia 2001 roku o substancjach i preparatach chemicznych [Dz.U. Nr 11, poz. 84 z późniejszymi zmianami]
- b/ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r o odpadach [Dz.U. Nr 62, poz.628 , z późniejszymi zmianami].
- c/ Ustawa z dnia 28 października 2002 roku o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych, [(Dziennik Ustaw 2002, Nr 199, poz. 1671 z późn. zm.)
- d/ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych [Dz.U. Nr 171, poz. 1666 z późn. zmianami]
- e/ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 września 2005 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem. [Dz.U. 2005. Nr 201, poz. 1674].
- f/ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego [Dz.U. 2007. 215. 1588].
- g/ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 2 września 2003 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych [Dz.U. z 2003 r. Nr 173, poz. 1679 z późn. zm.].
- h/ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie wykazu najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy [Dz.U. nr 217 , poz. 1833 z późn. zmianami]
- i/ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 20 kwietnia 2005 r w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy [Dz.U. 2005 r. Nr 73, poz. 645]
- j/ Rozporządzenie Ministra Gospodarki z 21 grudnia 2005 r w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej [Dz.U. 2005, Nr 259, poz. 2173]
- k/ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu [Dz.U. z 2003 r. Nr 1, poz. 12].

16. INNE INFORMACJE

16.1. Wykaz zwrotów R zamieszczonych w pkt 2 i 3 karty charakterystyki

R 10	Produkt łatwo palny.
R 11	Produkt wysoce łatwo palny.
R 20/21	Działa szkodliwie przez drogi oddechowe i w kontakcie ze skórą.
R 36	Działa drażniąco na oczy.
R 37/38	Działa drażniąco na drogi oddechowe i skórę.
R 41	Ryzyko poważnego uszkodzenia oczu.
R 66	Powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pęknięcie skóry.
R 67	Pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy

16.2. Niezbędne szkolenia

W celu zapewnienia bezpieczeństwa pracownikom oraz ochrony środowiska naturalnego, wszelkie prace z produktem należy wykonywać zgodnie z przepisami działu IV rozdziału 6 lit. D Rozporządzenia Ministra G.P. i P.S. z dnia 26 września 1997 r. [tekst jednolity: Dz.U. 2003 r. Nr 169, poz. 1650].

Pracownicy wyznaczeni do prac z zastosowaniem lakieru powinni zostać przeszkoleni również w zakresie informacji zawartych w niniejszej karcie.

16.3. Zalecane ograniczenia w stosowaniu - nie występują ograniczenia w zakresie stosowania lakieru.

16.4. Możliwości uzyskania dalszych informacji - według danych kontaktowych zawartych w K. Ch.

16.5. Źródła danych zawartych w karcie charakterystyki

Informacje podane w karcie opierają się na aktualnym stanie naszej wiedzy i praktyki i zaczerpnięte zostały z kart charakterystyki wszystkich surowców wchodzących w skład lakieru.

16.6. Zmiany dokonane w karcie charakterystyki podczas jej aktualizacji : uaktualnienie danych kontaktowych firmy, zmiana zwrotów zagrożenia R wynikająca ze zmiany składu recepturowego preparatu oraz dostosowanie układu Karty do obowiązującego wzorca.

16.7. UWAGA ! Niniejsza Karta Charakterystyki dotyczy pełnej palety barw oraz wszystkich stopni połysku lakobejc oferowanych przez Spółkę Sopur

Informacje zawarte w niniejszej karcie nie stanowią gwarancji właściwości produktu oraz atestu jakości i nie mogą być podstawą do reklamacji. Powyższe informacje nie mogą mieć zastosowania dla mieszanin produktu z innymi substancjami.